

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
	Afspraken in dit boek	2
	De namen van Apples besturingssysteem	2
	Nieuw in macOS Catalina	2
	Catalina installeren	4
	Vertrouwd met muis en toetsenbord	5
	Contextmenu's	8
	Het toetsenbord	9
	Het belang van een reservekopie	10
2	Introductie macOS	13
	Het besturingssysteem macOS	14
	Het bureaublad	15
	Donkere modus	17
	Het dock	17
	Finder	20
	Iconen in de menubalk	34
3	Mappen en bestanden	35
	Standaardmappen	36
	Voel u thuis in de thuismap	38
	Document creëren, bewaren en openen	40
	Verplaatsen, kopiëren en alias maken	42
	Meerdere bestanden of mappen selecteren	47
	Meerdere bestanden tegelijk hernoemen	48
	Bestanden delen met AirDrop	50
	Bestanden delen met iCloud Drive	52

4	Navigeren, zoeken en organiseren	57
	Meer kijk op vensters	58
	Vensters en hun eigenschappen	58
	Inhoud van een venster opruimen en sorteren	66
	Finder-tabbladen	68
	Programmatatabbladen	68
	Toon info	69
	Mission Control	71
	Spaces	73
	Spotlight	74
	Slimme mappen maken	77
	Siri	78
	Het dock	
	82	
	Stapels	85
	Opslagruimte optimaliseren	88
	Uw iPhone of iPad beheren met Finder	91
5	Systeemvoorkeuren	93
	Overzicht van Systeemvoorkeuren	94
6	Programma's van macOS	123
	Werken met programma's	124
	De map Apps	126
	Hulpprogramma's	130
	App Store	133
	Foto's	134
	iMovie	135
	GarageBand	136
	iWorks	136

7 Aan de slag met programma's	139
Contacten	140
Agenda	144
Notities	148
Dictafoon	155
Muziek, Podcast en TV	158
Muziek	159
Podcast	164
TV	167
Schermafbeelding	170
Foto's	174
Fotolader	182
Photo Booth	184
QuickTime Player	185
Time Machine	189
Deelweergave	190
Beeld in beeld	192
Continuïteit	193
Handoff	194
Continuïteit-camera	196
Bellen via de iPhone	198
Sms-berichten	199
Instant Hotspot	199
Universeel klembord	200
Automatische ontgrendeling	200
Sidecar	203

8	Pret op internet	205
	Internetprogramma's	206
	Verbinding maken	206
	Mail	207
	Safari	223
	Berichten	236
	Berichtencentrum	239
	FaceTime	241
	iCloud	242
	Index	251

Inleiding

Wie vandaag een Apple-computer koopt, is hiermee niet alleen de gelukkige eigenaar van een zeer duurzame en betrouwbare computer, maar krijgt daarbij het besturings-systeem macOS Catalina en diverse andere programma's gratis meegeleverd. In dit boek leert u werken met de vele functies en mogelijkheden van macOS Catalina en de bijbehorende programma's.

Afspraken in dit boek

Opdrachten en onderdelen in een programmamenu worden vetgedrukt. Op deze manier geven we aan waarop u met de muis moet klikken of welk onderdeel u met de muis moet aanwijzen. Ook knoppen, pictogrammen, menunamen en tabbladen worden vet weergegeven.

Wanneer het de bedoeling is dat u een keuze in een menu maakt, geven we dit als volgt aan: Kies in **Finder** het menu **Ga, Recente mappen, Programma's** en selecteer de map **Documenten**.

Woorden in het Engels zijn cursief weergegeven: Plaats de muis boven het zoekresultaat en er verschijnt een informatievenster (*tooltip*).

Opdrachten die u moet typen worden in een ander lettertype weergegeven. Dat ziet er als volgt uit: Kies **Finder, Ga naar map** en typ ~/Library in het invoerveld.

De namen van Apples besturingssysteem

Om de verschillende versies van Apples besturingssysteem eenvoudig te kunnen onderscheiden zijn ze, behalve van een versienummer als 10.13, 10.14 enzovoort, tevens voorzien van een naam. Eerdere namen waren bijvoorbeeld OS X El Capitan (vernoemd naar een 900 meter hoge bergwand in het natuurpark Yosemite) en OS X Sierra (een berggebied in Californië en Nevada). Bij de lancering van High Sierra ontdeed Apple zich van de naam OS X, omdat die niet meer paste in de huidige softwarelijn met besturingssystemen van Apple, met namen als iOS, watchOS en tvOS. Het besturingssysteem voor de Mac werd daarom omgedoopt tot macOS.

macOS 10.15 Catalina, is de nieuwste versie van macOS en is de opvolger van macOS Mojave. De naam refereert aan Santa Catalina Island, een rotsachtig eiland voor de zuidkust van de Amerikaanse staat Californië.

Nieuw in macOS Catalina

Veel nieuwe functies van Catalina zijn niet direct zichtbaar, maar hebben grote invloed op het functioneren van uw Mac. Zo is Finder bijvoorbeeld uitgebreid met enkele nieuwe functies, biedt Systeemvoorkeuren een vernieuwde gebruikersinterface en is uw Mac nóg beter beveiligd. Gebruikers met een lichamelijke beperking kunnen hun Mac helemaal met de stem bedienen dankzij de nieuwe functies van Toegankelijkheid.

Foto's biedt een mooie nieuwe gebruikersinterface waarin automatisch de beste foto's van de gebruiker worden uitgelicht. Safari heeft een vernieuwde beginpagina

en biedt nog meer suggesties om vaak bezochte websites, bladwijzers, iCloud-tabbladen, items in de leeslijst en links in Berichten te personaliseren.

Mail is uitgebreid met de mogelijkheid om e-mails van een specifieke afzender te blokkeren, een berichtenreeks 'op stil' te zetten en u snel eenvoudig af te melden voor commerciële mailinglijsten. Notities maakt nu gebruik van een vernieuwde galerijweergave, betere zoekgereedschappen en biedt extra functies om notities te bewerken met anderen. Herinneringen heeft eveneens een nieuwe gebruikers-interface gekregen waarmee herinneringen eenvoudiger zijn in te stellen, te ordenen en bij te houden.

Behalve bestanden kunnen we met macOS Catalina – zij het pas in het voorjaar van 2020 – mappen met andere gebruikers delen via iCloud Drive. Catalina implementeert eveneens een aantal nieuwe technieken en functies, waaronder Sidecar. Hiermee kunt u een iPad als grafisch tablet of als tweede scherm gebruiken. Ook Schermtijd, bekend uit iOS, maakt de overstap naar de Mac. U krijgt hiermee niet alleen inzage in uw eigen computergebruik, maar u kunt hiermee ook gebruikers op uw Mac controleren en desgewenst beperkingen opleggen.

Catalyst Er gaan al lange tijd geruchten dat Apple eraan werkt om macOS, iOS en iPadOS samen te voegen tot één nieuw besturingssysteem. Zo ver is het beslist nog niet, maar Apple bedacht alvast een tussenvorm: Catalyst. Dit biedt ontwikkelaars van iOS-apps de mogelijkheid om de app met enkele kleine aanpassingen beschikbaar te maken voor macOS. Dankzij Catalyst is bijvoorbeeld de officiële app van Twitter weer beschikbaar voor macOS.

Met Catalina nemen we overigens ook afscheid van een aantal programma's in macOS. Dashboard, de voorziening met handige widgets, werd bijvoorbeeld verwijderd, maar ook het programma iTunes maakt vanaf Catalina geen onderdeel meer uit van de standaard applicaties van Apple: Muziek, podcasts en films beheren we voortaan in drie afzonderlijke applicaties: Muziek, Podcast en TV.

Afscheid

Minder goed nieuws voor de gebruikers van 32-bitsapplicaties is dat Catalina alleen nog maar ondersteuning biedt aan 64-bitsprogramma's. Voor gebruikers die afhankelijk zijn van bepaalde 32-bitsapps kan deze ingrijpende verandering zelfs een reden zijn om de overstap van Mojave naar Catalina niet te maken, of in elk geval te wachten tot deze 'oudere' programma's beschikbaar zijn in een 64-bitsversie.

Voorkomen is beter dan genezen. Als u voor het upgraden naar macOS Catalina wilt weten of er 32-bitsapplicaties op uw Mac staan die u absoluut niet kunt missen, open dan het menu **Apple** en kies hierin **Over deze Mac**. Klik op **Systeemoverzicht** en hierna op **Systeemoverzicht**. Open het onderdeel **Software** en klik vervolgens op **Verouderde software**. U ziet nu een lijst met alle applicaties die verouderd zijn. Staan hier bepaalde apps tussen waarvoor (nog) geen 64-bitsversie bestaat, neem dan contact op met de maker van de software om te achterhalen of – en wanneer – er een update verschijnt. U kunt natuurlijk ook achterhalen of er een alternatief voor de 'oude' app bestaat.

Catalina installeren

U vindt de gratis update voor Catalina met het programma App Store. Voor een upgrade naar Catalina moet uw Mac echter aan diverse voorwaarden voldoen. Upgraden is mogelijk vanaf Mac OS X Mountain Lion (10.8) of hoger. Apple-computers die geen gebruik kunnen maken van Metal 2 zijn niet geschikt voor een upgrade naar macOS Catalina. Gebruikers met een Mac waarop macOS Mojave is geïnstalleerd, kunnen zonder probleem upgraden naar macOS Catalina.

De volgende Mac-modellen ondersteunen macOS Catalina:

- iMac (eind 2012 en nieuwer)
- iMac Pro (2017)
- MacBook (begin 2015 en nieuwer)
- MacBook Pro (medio 2012 en nieuwer)
- MacBook Air (medio 2012 en nieuwer)
- Mac mini (eind 2012 en nieuwer)
- Mac Pro (eind 2013, medio 2012 en 2010 met geschikte Metal-GPU)

Minimale systeemeisen: uw Mac moet een 64-bitsprocessor bevatten (een Intel Core 2 Duo of nieuwer). Vanaf versie OS X El Capitan 10.11.5 of hoger hebt u minimaal 2 GB RAM en minimaal 12,5 GB vrije schijfruimte nodig om de update te kunnen installeren. Er is maximaal 18,5 GB vrije opslagruimte nodig om de upgrade vanaf eerdere releases uit te voeren.

Het downloaden en installeren van macOS Catalina kan even duren.

Hoe oud is uw Mac? Wellicht hebt u geen flauw idee hoe oud uw Mac is. Kies in dat geval het menu **Apple, Over deze Mac, Overzicht**. Naast de informatie over de Mac die u gebruikt, wordt vermeld hoe oud het model is.

Leer alles over uw Mac met Over deze Mac.

Wat is Metal? De gebruikerservaring op uw Mac is sterk afhankelijk van de grafische prestaties van uw machine. De zogeheten grafische processor (GPU) in uw computer is hierbij van groot belang. GPU's worden steeds krachtiger, dus is het goed om dergelijke processors optimaal te benutten. De Metal-technologie, die Apple hiervoor sinds macOS Sierra toepast, zorgt voor een verbeterde beeldkwaliteit van uw Mac, maar daarnaast biedt Metal geavanceerde functies voor zelflerende systemen, augmented reality en virtual reality en ondersteuning van externe gpu's voor entertainment en professionele creatieve applicaties.

Vertrouwd met muis en toetsenbord

Voor wie nog niet zo lang met een computer werkt, leggen we eerst een aantal basishandelingen met de muis en het toetsenbord uit. Zo raakt u snel vertrouwd met de grafische gebruikersinterface van macOS.

Als u de muis beweegt, ziet u een pijl op het scherm bewegen: de cursor. Soms ziet u de cursor veranderen van het pijltje in een ander symbool. In dat geval hebt u iets geselecteerd waarmee u extra functies tot uw beschikking krijgt.

Muis in de hand

Cursor kwijt? Als u een hoge beeldschermresolutie op uw Mac gebruikt, kan het voorkomen dat u de muisaanwijzer niet meer kunt vinden. Beweeg dan de muis een paar keer snel heen en weer, om de muiscursor een paar seconden te vergroten.

U gebruikt de muis onder meer om mappen, programma's en bestanden op de computer te openen en menu's en dialoogvensters te bedienen. Als u één keer op het icoon in de rechterbovenhoek – Macintosh HD – klikt, ziet u aan de opliggende randen en bestandsnaam van het icoon dat het is geselecteerd. Als we het in dit boek hebben over het selecteren van een map, document of programma, weet u nu wat er wordt bedoeld.

Selecteren

U kunt de vaste schijf een nieuwe naam geven.

I. Inleiding

Blauw Klikte u na het selecteren nogmaals op de naam van een bestand, dan wordt deze blauw. De Return-toets geeft hetzelfde resultaat. Selecteer een bestand, druk op de Return-toets en typ een nieuwe naam voor het bestand.

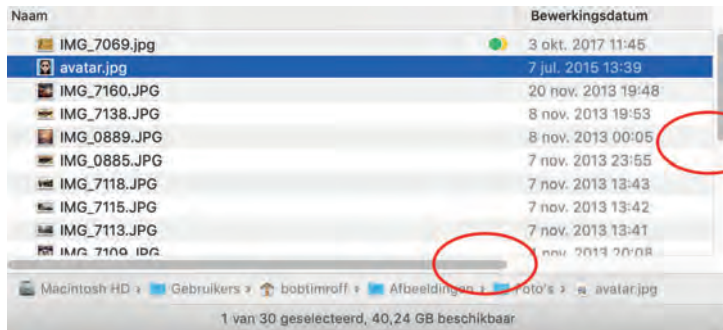
Dubbel-klikken

U opent mappen, programma's en documenten door twee keer snel achter elkaar op het icoon te klikken. Als er meer bestanden in de map staan dan er in het venster zichtbaar zijn, gebruikt u de schuifbalken aan de zijkant van het venster.

Scrollen

Voor de introductie van OS X Mountain Lion schoof u met het scrolwiel op de muis naar beneden om de inhoud onder in een venster of pagina te bekijken, en omhoog om naar boven te scrollen. Op nieuwere besturingssystemen van Apple werkt dit andersom: u scrolt dan juist naar beneden om naar de inhoud van een venster of pagina bovenaan te gaan en naar boven om de inhoud onder in een venster of pagina te kunnen bekijken. De bediening van uw computer sluit hiermee beter aan op iOS, het besturingssysteem dat wordt gebruikt op de iPhone, iPod touch en iPad.

Met de schuifbalken kunt u de inhoud van een venster geheel bekijken.

Met de standaardinstelling van macOS wordt de schuifbalk in het venster verborgen totdat u het scrolwiel of het stuurvlak van de muis gebruikt, of met twee vingers over een trackpad omhoog of omlaag veegt. Als u het verbergen van de schuifbalken niet prettig vindt, verander dan de instellingen met **Systeemvoorkeuren**, **Algemeen**. Selecteer in **Toon schuifbalken** de optie **Altijd**.

Aan u de keuze of u de schuifbalken standaard in het venster wilt weergeven of niet.

Trackpad Bij de MacBook en MacBook Pro van Apple wordt geen muis geleverd, maar gebruikt u een *trackpad* om alle muishandelingen uit te voeren. Met speciale bewegingen, *gestures* genoemd, kunt u selecteren, (rechts)klikken, scrollen, zoomen en bladeren, of toepassingen zoals Mission Control en Launchpad activeren.

Bewegingen MacOS Catalina gebruikt diverse nieuwe bewegingen voor het trackpad, waarmee u de computer nog intuïtiever kunt bedienen. Gelukkig is dit niet alleen voorbehouden aan de bezitters van een MacBook. Het Magic Trackpad van Apple kunt u apart aanschaffen. Het werkt hetzelfde als het trackpad van een MacBook, maar is stukken groter. U verbindt het Magic Trackpad draadloos met uw Mac met de Bluetooth-technologie.

Pas de grootte van een venster aan door de randen boven, rechts, onder en links van het venster te selecteren en deze te slepen. Of selecteer de hoek rechtsonder aan het venster en sleep hiermee om het venster te vergroten of te verkleinen.

Vergroten en verkleinen

Met de zoomknop, het kleine groene knopje linksboven in het venster, worden vensters getoond in volledige schermweergave. Als er zich te veel bestanden of mappen in een venster bevinden, verschijnen – afhankelijk van uw instellingen – de horizontale of verticale schuifbalken, zodat u door de inhoud kunt scrollen.

Vensters maximaliseren Als u de inhoud van een Finder-venster wilt bekijken zonder dat het venster schermvullend wordt weergegeven, klik dan met ingedrukte Option-toets op het groene knopje van een venster.

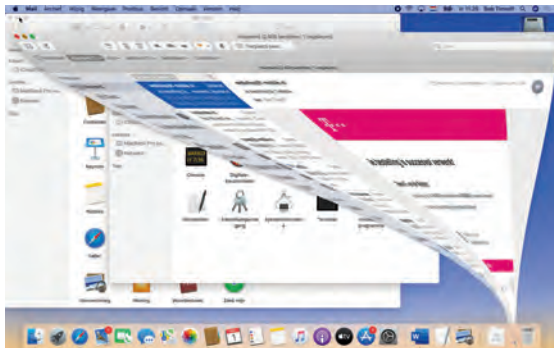

Vensters maximaliseren met dubbelklik Het is ook mogelijk om de inhoud van een map in een Finder-venster beter te bekijken zonder dat het venster schermvullend wordt weergegeven: dubbelklik dan op de titelbalk van het venster. Als dit niet werkt ga dan naar **Systeemvoorkeuren, Dock**. Activeer de optie **Klik dubbel op titelbalk van venster om te en kies zoomen**.

Geopende vensters die u later nodig hebt, verbergt u tijdelijk met de minimaliseer-knop (het gele knopje). Het venster verdwijnt hiermee met een sierlijke bocht in het dock en verschijnt rechts van de andere symbolen.

Minimaliseren

De vensterknoppen treft u aan in alle programma's van macOS. Met minimaliseren kunt u een scherm tijdelijk in het dock opbergen.

Minimaliseren met dubbelklik Een venster kunt u ook minimaliseren door te dubbelklikken in de bovenste balk van het venster. U stelt dit in met de systeemvoorkeuren. Ga naar **Systeemvoorkeuren, Dock**. Kies **minimaliseren** naast de optie **Klik dubbel op titelbalk van venster om te**. Wilt u het geminimaliseerde venster weer zien, dan klikt u erop in het dock, of klikt u in het menu **Finder, Venster** op de venster naam.

Sluiten

U sluit een geopend venster met het rode knopje (sluitknop) linksboven in het venster. Het venster is dan echt verdwenen. Als u een venster van een programma sluit, vraagt het programma – als dat nog niet is gebeurd – of u de inhoud van het venster als document wilt bewaren. Dit wordt overigens alleen gevraagd als de functie **Vraag om wijzigingen te bewaren bij sluiten van documenten** is geactiveerd. U vindt deze instellingen in **Systeemvoorkeuren, Algemeen**.

Inhoud van map Dubbelklikken op een map toont de inhoud van de map. Dubbelklik op een programma om het te starten. Een dubbelklik op een document start het programma waarmee het bestand is gemaakt. Is dat programma niet op uw computer geïnstalleerd, dan wordt er – indien beschikbaar – een alternatief voor het programma gebruikt.

Slepen

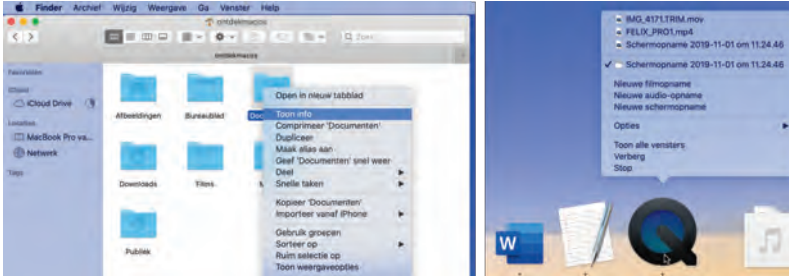
Een veelgebruikte handeling met de muis is slepen. Slepen doet u zo: selecteer een bestand en verplaats het terwijl u de muisknop ingedrukt houdt. U kunt een selectie naar een andere plek in een Finder-venster slepen, of naar het bureaublad of een andere map op de computer. U gebruikt slepen ook om het uiterlijk van een Finder-venster aan te passen of om onderdelen aan een venster toe te voegen.

De rechtermuisknop

Hebt u ervaring met Windows, dan bent u gewend aan een muis die is voorzien van minimaal twee muisknoppen. Oorspronkelijk werd de Macintosh-computer bediend met een muis met slechts één muisknop. U kunt de rechtermuisknop simuleren door de Ctrl-toets in te drukken voordat u klikt, of met twee vingers klikken op het trackpad.

Contextmenu's

Een zeer goede reden om een rechtermuisknop te willen gebruiken, vormen de zogeheten contextmenu's (of snelmenu's). U activeert die met de rechtermuisknop. Contextmenu's bieden extra functies die binnen de context van het geselecteerde object vallen. Opent u bijvoorbeeld een snelmenu na het selecteren van een bestand, dan ziet u opties die van toepassing zijn op dat type bestand. Doet u echter hetzelfde bij een knop, een lege plek in een venster of een programmasymbool, dan krijgt u andere opties.

Snelmenu's bieden snel toegang tot commando's.

Het toetsenbord

We wijzen u op enkele bijzondere toetsen die niet zijn bedoeld om tekst te typen, maar om opdrachten te activeren of extra functies te bieden. Linksboven vindt u de Esc-toets (*Escape*), waarmee u vensters kunt sluiten of acties onderbreekt. Daarnaast staan de functietoetsen, waarmee u speciale functies van macOS gebruikt. Op de nieuwe toetsenborden van elke Mac staan symbolen op de functietoetsen die als geheugensteuntje dienen voor de opties die Apple hieraan heeft toegekend.

Functie-toetsen

Dit zijn de toetsen die we terugvinden op de meeste toetsenborden van Apple.

Mission Control De voorzieningen Mission Control en enkele andere programma's gebruiken de functietoetsen. Als de beloofde actie van een functietoets niet werkt, gebruik de functietoets dan in combinatie met de Fn-toets.

Touch Bar en Touch ID Sommige nieuwe MacBook Pro-modellen zijn uitgerust met een zogeheten Touch Bar, een in het toetsenbord ingebouwde glazen strook die u kunt bedienen met Multi-Touch-gebaren. De Touch Bar bevindt zich op de plaats van de functietoetsen boven aan het toetsenbord en past zich automatisch aan uw werkzaamheden op de Mac aan. U krijgt relevante tools te zien waarmee u bekend bent, bijvoorbeeld de schuifknoppen om het volume en de helderheid aan te passen, maar de interactieve strook biedt ook methoden om door content te bladeren en intelligente typefuncties zoals emoji te gebruiken. In sommige apps kunt u de Touch Bar zelf instellen met de opdrachten die u zelf het handigst vindt. De Touch Bar kan ook worden gebruikt om uw Mac te ontgrendelen met Touch ID. Zo hebt u bijvoorbeeld veel sneller toegang tot systeeminstellingen en vergrendelde notities, of kunt u schakelen tussen gebruikersaccounts.

I. Inleiding

De Touch Bar vervangt niet alleen de functietoetsen, maar breidt uw Mac daarnaast uit met talloze nieuwe gereedschappen.

Enkele voorbeelden die u kunt tegenkomen op de Touch Bar.

Pijltoetsen

De pijltoetsen op het toetsenbord worden ook wel ‘cursortoetsen’ genoemd, omdat u hiermee de positie van de cursor verandert. U gebruikt de pijltoetsen om met de cursor door een tekst te bewegen, of om door bestanden in een Finder-venster te bladeren. In sommige programma’s verplaatst u er ook objecten mee, of zet u het geluid harder en zachter.

Bijzondere toetsen

De Ctrl-toets (*Control*), Alt-toets (ook *Option*-toets genoemd) en Cmd-toets (*Command*) gebruikt u in combinatie met de ‘gewone’ toetsen. Daarmee krijgt u extra commando’s en functies in programma’s tot uw beschikking. We noemen dergelijke toetscombinaties sneltoetsen.

Het belang van een reservekopie

De verleiding is vast groot om direct aan de slag te gaan met de programma’s en voorzieningen van macOS, maar we raden u aan eerst een reservekopie van uw systeem te maken.

Time Machine

MacOS Catalina maakt automatisch een reservekopie voor u met het programma Time Machine. Nadat u het programma hebt ingesteld, maakt Time Machine ieder uur en iedere dag, week en maand een reservekopie van uw vaste schijf (of schijven). Zodra de externe schijf geen vrije ruimte meer heeft, worden de oudste kopieën verwijderd om plaats te maken voor actuelere reservekopieën. U hoeft nooit meer bang te zijn dat u bestanden kwijtraakt, want met Time Machine kunt u letterlijk terugreizen in de tijd. U gaat naar de datum (of het tijdstip) waarop u een bestand nog had en plaatst het terug.

Extra vaste schijf

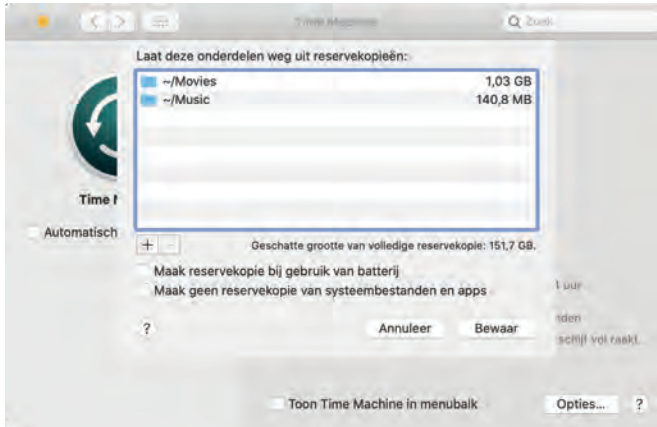
Bent u niet in het bezit van een extra vaste schijf? Schaf die dan zo snel mogelijk aan. Let erop dat de USB-, FireWire- of Thunderbolt-schijf minimaal de dubbele opslagcapaciteit heeft van de vaste schijf in uw computer. Vooral mediabestanden zoals foto’s, video en muziek vreten schijfruimte. Externe vaste schijven vanaf 1 TB zijn tegenwoordig prima betaalbaar, dus bezuinig hier niet op.

Om te achterhalen hoeveel opslagcapaciteit de schijf in uw computer heeft, selecteert u het icoon van Macintosh HD. Kies het menu **Finder, Archief, Toon info**. Het dialoogvenster toont de beschikbare capaciteit, de hoeveelheid gebruikte schijfruimte en de hoeveelheid schijfruimte die u nog kunt gebruiken.

Hoe groot is uw vaste schijf?

Zodra u voor het eerst een externe vaste schijf op uw computer aansluit, krijgt u het verzoek of u de schijf wilt gebruiken met Time Machine. Na bevestiging verschijnt het dialoogvenster van Time Machine.

Plug in dat ding

U kunt bij het maken van een reservekopie met Time Machine ook specifieke bestanden uitsluiten.